

מהנעשה במשרדנו: ערבות בעל פה, הרמת מסך וחייב אישי של מנהלים נה נגד "פו גרס" התקבלה במלואה

מאת: עו"ד איילת רייך-מיכאלי

כמי שמייצגת, מזה שנים רבות, מגוון לקוחות בענף הלול, וביניהם: מדגרות, מגדלים, משחטות וכיוצא"ב, נוכחתי כי לעיתים עסקאות בענף נסגרות ב"לחיצת יד", מבלי שהצדדים טורחים לערוך ביניהם הסכם מסודר בכתב. לעיתים קרובות אף מדובר בהתקשרויות שהיקפן נאמד במאות אלפי ש"ח ויותר, המבוססות בעיקרן על "אמון הדדי" השורר בין הצדדים. אולם, הדברים נראים אחרת כאשר היחסים בין המתקשרים עולים על שרטון, וצד אחד מנסה להתכחש להבנות שהושגו עימו בעל פה והיוו את הבסיס להתקשרות. כך היה בתיק שטופל על ידי משרדי, במסגרתו הגישה מדגרייה תביעה על סך של 387,384 ש"ח נגד חברה ונגד מנהל החברה ובעל המניות בה. ממש לאחרונה (28.6.15) ניתן פסק הדין בתיק זה, במסגרתו קיבל בית המשפט את התביעה מלואה, תוך שהוא מטיל, באופן יוצא דופן, אחריות אישית על המנהל לחובותיה של החברה. נוכח חשיבותו של פסק הדין אביא את עיקריו בפניכם. יצוין כי מדובר בפסק דין שנשא 38 עמודים, והמעוניינים יוכלו למצוא את נוסחו המלא באתר האינטרנט של משרדנו.

ראשיתו של אותו עניין היה בשנת 2010, עת החליטה החברה לשווק עופיונים ופרגיות תחת השם "טעם עוף טבעי". לשם כך פנתה החברה למדגרייה בבקשה לרכוש ממנה אפרוחים. בפגישה שנערכה בין הצדדים ביקש מנהל החברה מנציגי המדגרייה כי הזמנת האפרוחים תתבצע באמצעות חברת בת של החברה, המצויה בהפסדים, וזאת כדי לנצל הטבות מס שיביאו לקיזוז הפסדים. מאחר ונציגי המדגרייה חששו להתקשר עם חברה מפסידה, התחייב בפניהם המנהל של החברה, כי החברה שהינה בעלת חוסן כלכלי, תהיה אחראית לביצוע התשלומים בגין האפרוחים, ביחד ולחוד עם חברת הבת וכן תהיה ערבה לכל התחייבויות חברת הבת כלפי המדגרייה. על בסיס הבנות אלו, שלא עוגנו בחוזה חתום, החלה המדגרייה לספק אפרוחים, כאשר ההתחשבות נעשית באמצעות חברת הבת. אלא שכחצי שנה לאחר תחילת ההתקשרות חדלה חברת הבת לשלם את חובותיה למדגרייה בגין האפרוחים. כתוצאה מכך הגיעו המדגרייה וחברת הבת להסדר חוב. הסדר החוב כובד באופן מצומם על ידי חברת הבת. ביום 1.1.12 התברר למדגרייה כי הוגשה בקשה לפירוק חברת הבת, והיא פנתה אל החברה בדרישה כי תפרע את חובה של חברת הבת. אולם, לתדהמתה של המדגרייה אשר יוצגה על ידי משרדי, המנהל והחברה התנערו מהסיכום המפורש וסירבו לפרוע את החוב. בנסיבות אלו הגישה המדגרייה, באמצעות משרדי, את התביעה לבית משפט השלום בתל אביב.

במסגרת פסק הדין ארוך ומקיף קיבל בית המשפט את התביעה במלואה, הן כנגד החברה והן כנגד המנהל, וזאת בשעה שאין בין הצדדים הסכם חתום או ערבות חתומה. כך, בית המשפט ציין כי גם לאחר חקירה מקיפה לא הצליח המנהל לקעקע את גרסתם של נציגי המדגרייה. גרסה זו נתמכה במסמכים שהוכנו בזמן אמת על ידי המדגרייה, אולם לא נחתמו. בין השאר הוצג סיכום הפגישה במסגרתה התחייב המנהל כי החברה תערוב לחובותיה של חברת הבת. טענת מנהל החברה כי מסמך זה פוברק נדחתה, ובית המשפט קבע כי הוא מאמין שמדובר במסמך אותנטי המשקף את ההסכמה אליה הגיעו הצדדים. בית המשפט האמין לגרסת נציגי המדגרייה לפיה סיכום הפגישה נערך במהלך הפגישה בכתב יד, ומיד לאחריה הועלה על הדפוס ונשלח לחברה. עוד נקבע כי אף השכל הישר וההגיון המסחרי תומכים בגרסת המדגרייה. שכן, אין זה סביר להניח כי המדגרייה הסכימה להתקשר עם חברה לא פעילה ובלתי סולבנטית המצויה בהפסדים, מבלי לקבל בטחונות לתשלום עבור האפרוחים. מנגד קבע בית המשפט כי עדותו של המנהל, העד היחיד מטעם החברה, היתה בלתי אמינה. בחקירתו הודה המנהל כי נציגי המדגרייה שייצגתי דרשו בטחונות וערבויות בפגישה, אך לדבריו הוא אמר להם שיחתום על הבטחונות רק אם השותף השני בחברה, יחתום אף הוא. בית המשפט קיבל את עמדתו כי מדובר ב"עדות כבושה". חיזוק לגרסת המדגרייה מצא בית המשפט בעובדה כי הוכחתי שהחברה נתנה ערבות לחובות חברת הבת גם למדגרייה נוספת ומכוני תערוכות. כלומר, התחייבות הנתבעת לערוב לחובות חברת הבת לא היתה עניין חריג.

בית המשפט הוסיף ודחה את טענת החברה לפיה מנהל החברה אינו מוסמך להתחייב בשם החברה שכן על מנת לחייב את החברה נדרשת גם חתימתו של שותף נוסף. בעניין זה נקבע כי מאחר והמנהל הציג עצמו בפגישה כנציגה של החברה מוסמך להתחייב בשמה, והואיל ולנציגי המדגריה לא היתה סיבה לחשוב שהמנהל אינו רשאי להתחייב בשם החברה, ושעה שעל סמך התחייבות זו שינתה המדגריה את מצבה לרעה והחלה לספק אפרוחים לחברת הבת, הרי שכפי שטענתי התחייבותו של המנהל מחייבת את החברה. אף העובדה שהתחייבות ניתנה בעל פה לא הועילה לחברה, שכן הוכחתי כי לפי הפסיקה אין צורך במסמך בכתב כדי לגבש התחייבות לתשלומים או לערבות.

באופן חריג, ולאחד שבית המשפט שוכנע כי אכן עשו החברה והמנהל שימוש לרעה "במסך ההתאגדות" של החברה וחברת הבת, באופן "הגובל בתרמית ממש" כדברי בית המשפט, המחליט בית המשפט כי יש להרים את מסך ההתאגדות בין החברות ולחייב את החברה בחובותיה של חברת הבת. כמו כן נקבע כי זהו אחד המקרים החריגים בו יש להרים את מסך ההתאגדות גם בין חברה לבין אחד מבעלי המניות בה, היינו המנהל, ולחייבו באופן אישי בחובות חברת הבת (לאחר שכאמור מסך ההתאגדות בין החברה לחברת הבתהורם אף הוא). בית המשפט לא מסתפק בכך **ובאופן נדיר** עוד יותר קבע כי יש להטיל על המנהל גם אחריות אישית לחוב מכח היותו נושא משרה, דירקטור ומנהל, בשתי החברות. לאור מסקנות אלו חייב בית המשפט את המנהל והחברה לשלם למדגרייה, ביחד ולחוד, את מלוא סכום התביעה, וכן שכ"ט עו"ד בסך של 35,000 ₪.

*ת.א. (שלום-ת"א) 47922-07-13 **יבנה קבוצת הפועל מזרחי להתיישבות שיתופית בע"מ נ' פו גרס מוצרי בשר אקספורט בע"מ וזאב פרידמן**, בפני כב' השופט עזריה אלקלעי (פורסם בנבו, 28.6.2015).

* המידע המופיע הוא כללי בלבד ואין בו בכדי להוות חוות דעת מוסמכת או ייעוץ מוסמך.
* **"איילת רייך, משרד עורכי דין, נוטריון וגישור"** מתמחה בקיבוצים, מושבים, תאגידים, בתחום המסחרי-חקלאי-מינהלי וענף הלול על כל שלוחותיו. **עו"ד איילת רייך-מיכאלי משמשת כבוררת או מגשרת במחלוקות.**
* אנו מזמינים אתכם לבקר באתר האינטרנט שלנו : WWW.AYELET-RAICH.CO.IL
ובפייסבוק : **"איילת רייך – משרד עורכי דין נוטריון וגישור"**.